

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 12g/2017

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 475 alineatele (1) și (3) din Codul contravențional
(deschiderea procedurii de revizuire)

CHIȘINĂU

7 februarie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 24 ianuarie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 7 februarie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 475 alineatele (1) și (3) din Codul contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008, ridicată de către Marcel Balagura, parte în dosarul nr. 4r-3715/16, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 24 ianuarie 2017, de către completul de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău (Xenofon Ulianovschi, Sergiu Furdui și Liubovi Brînza), în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 3 martie 2016, prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost declarat nul procesul-verbal din 30 ianuarie 2014, prin care s-a constatat comiterea de către S.M. a contravențiilor prevăzute de art. 74/1 alin.(2) și (4) [*Prelucrarea datelor cu caracter personal cu încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal*] și art. 74/2 alin.(1) [*Refuzul de a furniza informații sau împiedicarea accesului personalului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal*], și încetat procesul contravențional.

4. Împotriva hotărârii menționate, agentul constatatator a declarat recurs. La 19 mai 2016, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul ca fiind nefondat și a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

5. La 16 iunie 2016, victima Marcel Balagura a înaintat o cerere de revizuire a hotărârilor judecătorești menționate *supra*. Prin hotărârea din 24 noiembrie 2016, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire.

6. Nefiind de acord, Marcel Balagura a declarat recurs împotriva hotărârii din 24 noiembrie 2016. În cadrul examinării recursului, acesta a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor articolului 475 alineatele (1) și (3) din Codul contravențional.

7. Prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2017, s-a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul

prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 117

Caracterul public al dezbaterilor judiciare

„În toate instanțele judecătorești ședințele de judecată sunt publice. Judecarea proceselor în ședință închisă se admite numai în cazurile stabilite prin lege, cu respectarea tuturor regulilor de procedură.”

9. Prevederile relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (M.O., 2009, nr.3-6, art.15) sunt următoarele:

Articolul 475

Deschiderea procedurii de revizuire

„(1) Procedura de revizuire se deschide în favoarea contravenientului în termen de cel mult 6 luni din momentul apariției unuia dintre temeiurile prevăzute la alin.(2).

(2) Revizuirea procesului contravențional poate fi cerută dacă:

a) instanța de judecată internațională, prin hotărâre, a constatat o încălcare a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată la o nouă judecare;

b) Curtea Constituțională a declarat neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă;

c) legea nouă înlătură caracterul contravențional al faptei sau ameliorează situația contravenientului în a cărui privință nu a fost executată integral sancțiunea contravențională;

d) există o procedură pornită în cauza dată în fața unei instanțe internaționale;

e) prin hotărâre definitivă s-a constatat că agentul constatator, procurorul sau judecătorul a comis, în cursul constatării și judecării acestei cauze, abuzuri ce constituie infracțiuni.

(3) Procedura de revizuire se deschide în baza cererii procurorului adresată instanței de judecată, conform competenței teritoriale a acestuia, sau a cererii contravenientului adresată instanței care a judecat cauza/contestația. În cazul alin.(2) lit.d), procedura de revizuire se deschide la cererea Procurorului General sau a adjuncților lui.

(4) Cererea de revizuire se face în scris, cu invocarea motivului revizuirii și a datelor doveditoare.

(5) În procedura de revizuire, instanța sesizată poate dispune suspendarea hotărârii neexecutate.

(6) Cererea de revizuire se examinează în conformitate cu prevederile capitolului VII al cărții a doua.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că dispozițiile art. 475 alin.(1) și (3) din Codul contravențional încalcă principiul egalității, deoarece prevăd posibilitatea deschiderii procedurii de revizuire doar în favoarea contravenientului.

11. Autorul excepției consideră că prevederile Codului contravențional urmează să protejeze și drepturile victimei, inclusiv cele patrimoniale, prin oferirea posibilității de a depune o cerere de revizuire, în special în cazul descoperirii unor noi circumstanțe, care dovedesc că, în cadrul examinării dosarului, contravenientul a comis abuzuri pentru a fi absolvit de răspundere contravențională.

12. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate încalcă articolele 1, 4, 16, 20, 28, 53, 54 și 117 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către Marcel Balagura, parte în dosarul nr.4r-3715/16, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

16. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinenta prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

17. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolului 475 alineatele (1) și (3) din Codul contravențional, având următorul conținut:

„(1) Procedura de revizuire se deschide în favoarea contravenientului în termen de cel mult 6 luni din momentul apariției unuia dintre temeiurile prevăzute la alin.(2).

[...]

(3) Procedura de revizuire se deschide în baza cererii procurorului adresată instanței de judecată, conform competenței teritoriale a acestuia, sau a cererii contravenientului adresată instanței care a judecat cauza/contestația. În cazul alin.(2) lit.d), procedura de revizuire se deschide la cererea Procurorului General sau a adjuncților lui.”

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, deși autorul invocă în mod formal prevederile constituționale ale articolelor 1, 4, 16, 20, 28, 53, 54 și 117, în realitate acesta nu motivează pretinsa contrarietate a dispozițiilor criticate cu prevederile constituționale invocate. Or, potrivit articolului 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea adresată Curții Constituționale trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele, să expună normele legale și argumentele, care demonstrează că prevederea contestată contravine Constituției, precum și legătura causală directă între norma contestată și argumentele invocate.

19. Prin urmare, Curtea nu se poate substitui autorului excepției în ceea ce privește formularea unor motive de neconstituționalitate. Acest fapt ar avea semnificația exercitării unui control de constituționalitate din oficiu, ceea ce este inadmisibil.

20. În partea ce ține de alegațiile autorului excepției, potrivit cărora prevederile Codului contravențional urmează să permită persoanei care a avut de suferit de pe urma contravenției recuperarea prejudiciului, Curtea menționează că prevederile articolului 45 din cod stabilesc în mod expres că, dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.

21. În temeiul celor expuse *supra*, Curtea reține că, în lipsa argumentării incidenței normelor constituționale invocate asupra prevederilor contestate, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este vădit nefondată, nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct.28 lit.d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 475 alineatele (1) și (3) din Codul contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008, ridicată de către Marcel Balagura, parte în dosarul nr.4r-3715/16, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.*

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 7 februarie 2017
DCC nr. 14
Dosarul nr. 12g/2017